

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.117/2025/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Marjai Tibor László ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a dr. Isaák László ügyvéd (cím) által képviselt alperes neve (cím, tartózkodási hely: cím) alperes ellen 30 443 438 forint és járulékai megfizetése iránt indult perben a Nyíregyházi Törvényszék 7.P.20.566/2023/45. számú ítélete ellen az alperes által 48. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az alperes ellenkérelem-változtatását elutasítja.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részében részben megváltoztatja és az alperes által a felperesnek fizetendő összeget 6 322 730 (hatmillió-háromszázhuszonkétezer-kétszázharminc) forintra leszállítja, míg a felperes által az alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 341 895 (háromszáznegyvenegyezer-nyolcszázkilencvenöt) forintra felemeli; ezt meghaladóan helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) nap alatt fizessen meg az alperesnek 70 449 (hetvenezer-négyszáznegyvenkilenc) forint másodfokú perköltséget.

A felperest 216 932 (kétszáztizenhatezer-kilencszázharminckét) forint, az alperest 208 425 (kétszáznyolcezer-négyszázhuszonöt) forint fellebbezési illeték legkésőbb ezen ítélet meghozatalától számított 60. (hatvanadik) napig a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára megfizetésére kötelezi. A fellebbezési illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes a 2009. évben szóbeli megbízási szerződést kötött az alperessel a könyvelési feladatok ellátására, amely alapján a felperes köteles volt az alperes részére minden hónap 20. napjáig átadni a könyvelés alapjául szolgáló számviteli bizonylatokat; míg az alperes köteles volt a bizonylatok alapján a könyvelési feladatokat elvégezni, a könyvelési anyag alapján a bevallásokat elkészíteni, az adóhatóság felé benyújtani, továbbá a beszámolókat elkészíteni, az adók befizetéséhez – ideértve a helyi adókat – az átutalásokat elvégezni, valamint a bérszámfejtési feladatokat ellátni és a nyilvántartásokat vezetni. Az alperes az adóhatóság előtti eljárásokban, mint állandó meghatalmazott, a saját ügyfélkapujáról intézte a felperesi cég ügyeit. A könyvelési feladatokat az alperes 2021 májusáig végezte; meghatalmazás alapján ellátta a felperes adóhatóság előtti képviseletét is 2009. december 21. és 2017. március 29., valamint 2017. április 5. és 2021. október 1. napja között. Az állandó meghatalmazás kiterjedt valamennyi adóügy intézésére, valamennyi a végrehajtási eljáráshoz kapcsolódó adatszolgáltatásra, kérelem, beadvány, nyilatkozat benyújtására, az esetleges végrehajtási eljárásban az elektronikus kapcsolattartásra, adatlappal nem támogatott végrehajtási cselekményekre, iratbetekintési, valamint jogorvoslati jog gyakorlására végrehajtási ügyekben, TEL-adatlap benyújtására és valamennyi telefonon intézhető ügyben való eljárásra.

[2] A Nemzeti Adó- és Vámhivatal 2020. december 23. napján adóellenőrzést kezdett a felperesnél általános forgalmi adó adónemben a 2018., 2019. adóévre és 2020. I. és II. negyedévre vonatkozóan, amely alapján összesen 29 744 000 forint adókülönbséget állapított meg a felperes terhére. Az adókülönbséget abból adódott, hogy a 2018. évben, valamint 2019. I. negyedévében kevesebb fizetendő általános forgalmi adót tüntettek fel az adóbevallásokban, 2019. II-IV. negyedévekben a benyújtott bevallások hibás jelölése miatt; míg a 2020. év vizsgált időszakában az alperes nem nyújtott be áfa bevallást a felperes képviselőjében. Az adókülönbséget megállapítását másrésről az eredményezte, hogy a felperes képviselője az ellenőrzéshez szükséges számlákat, bizonylatokat az adóhatóság felhívása ellenére sem bocsátotta az adóhatóság rendelkezésére, így a levonásba helyezett beszerzést terhelő levonható általános forgalmi adó összegét nem fogadták el, ami az elszámolandó adó növekedéséhez vezetett.

[3] Az adóhatóság az ellenőrzés megállapításairól szóló jegyzőkönyvet 2021. április 30. napján helyezte el a felperes cégkapuján és az alperes mint meghatalmazott ügyfélkapuján, amelyet kétszeri értesítés ellenére nem vettek át, az letöltés hiányában 2021. május 17. napján kézbesítettnek minősült.

[4] Az állami adóhatóság a felperes adószámát 2021. április 8. napjával törölte.

[5] Az adóhatóság a 6441898315 számú határozatával 29 744 000 forint adókülönbséget és adóhiányt állapított meg a felperes terhére, amely után 14 887 000 forint adóbírság és 2 099 000 forint késedelmi pótlék megfizetésére kötelezte. A felperes adófolyószámlájára ezen összegek 2021. szeptember 1. napjával kerültek felkönyvelésre.

[6] Az adóhatóság 2021. október 1. napján kelt 7418831960/2021. számú határozatában a felperest terhelő késedelmi pótlék, bírság, mulasztási bírság és önellenőrzési pótlék tartozást az eredeti esedékesség napjától 8 480 500 forint elengedésével 8 480 500 forintra mérsékelte a határozatban foglalt feltételek teljesítése esetére, a felperest terhelő 30 443 438 forint tartozásra 36 havi részletfizetést engedélyezett. A feltételes elengedés 7 431 000 forint adóbírság és 1 049 500 forint késedelmi pótlék megfizetését érintette. A felperes a fizetési könnyítés feltételét nem teljesítette, így az érvényét veszítette. A felperes újabb fizetési könnyítés iránti kérelmére az adóhatóság 2024. július 4-én kelt 3933940540 számú határozatában ismételten feltételesen elengedtek 1 031 923 forint késedelmi pótlékot, valamint 7 431 000 forint adóbírságot, ezen feltételeknek a felperes eleget tett. Az elengedett adótartozásra is figyelemmel a felperes 2024. január 1. és 2024. augusztus 23. között késedelmi pótlék adónemben 1 067 077 forint, míg bírság, mulasztási bírság, késedelmi pótlék adónemben 7 965 390 forint, összesen 9 032 467 forint összegű befizetést teljesített.

[7] A felperes – többször módosított keresetében – az alperest 9 032 467 forint és annak 2024. augusztus 24. napjától járó késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére kérte kötelezni a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 339. § (1) bekezdése, 340. § (1) bekezdése és 342. § (1) bekezdésének felhívása mellett arra hivatkozva, hogy az alperes a megbízási szerződésben vállalt kötelezettségeit felróhatóan megszegte és ezzel a felperesnek kárt okozott. Hangsúlyozta, hogy az alperes az adóellenőrzés során az adóhatósági megkereséseknek nem tett eleget, az ellenőrzésről készített jegyzőkönyvet nem nyitotta meg, a bizonyítékokat az adóhatóság felhívása ellenére nem nyújtotta be; a határozatról a felperest nem értesítette, azzal összefüggésben beadványt nem nyújtott be, így az fellebbezés hiányában véglegessé vált.

[8] Az alperes írásbeli ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását, és a felperes marasztalását a perrel felmerült költségeiben. Nem vitatta a felek között megbízási szerződést, de állította, hogy a cégkapu kezelésére nem volt jogosult, azt a felperesi

ügyvezető végezte. A társaság bankszámlájához volt hozzáférése, de a banki kivonatokat minden hónapban a társaság kapta meg és ellenőrizte. 2020. december hónapban a felperes ügyvezetőjét értesítette a vizsgálatról. A vizsgált időszak bevallásait a felperes ügyvezetőjének utasítására 0-s adattartalommal nyújtotta be, amelyet az indokolt, hogy a felperes ügyvezetője lakóházának felújítását és fogászati kezelését is a társaság bevételeiből finanszírozta. Többször jelezte, hogy a bevallásokat önrevízióval ki kellene javítani, de azt a felperesi ügyvezető mindig elhalasztotta; az ellenőrzéskor a cégnek nem volt elég pénzeszköze az általános forgalmi adó (a továbbiakban: áfa) megfizetésére. A felperesi ügyvezető más személyt bízott meg azzal, hogy az adóhatóságnál az ellenőrzésnél segítsen. Érvelése szerint nem állapítható a ténylegesen okozott kár mértéke, a felperest ért vagyoni hátrány saját mulasztására vezethető vissza. A megbízási szerződés alapján az adóbevallások összeállítására vállalkozott, a meghatalmazás alapján korlátozott képviseleti joga volt, kizárólag az elektronikus ügyintézésre terjedt ki, az adóhatóság előtti képviselet, bevallások benyújtása volt a tárgya. A felperesnek tudomása volt az áfa fizetési kötelezettségéről, és arról, hogy ennek nem tett eleget. Az adóbírság megfizetésére való kötelezés a felperes magatartásával állt összefüggésben, mivel az adófizetési kötelezettségének teljesítése helyett más gazdasági és egyéni célokat szolgáló kifizetéseket eszközölt. Az adófizetési kötelezettség keletkezése és teljesítése nem tekinthető kárnak, ugyanez igaz a késedelmi pótlék, adóbírság tekintetében is, mivel azok a meg nem fizetett adó használatáért fizetett összegnek minősülnek.

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest a felperes javára 9 032 467 forint és az után 2024. augusztus 24. napjától járó késedelmi kamat, valamint 168 925 forint perköltség; az állam javára 750 000 forint eljárás illeték megfizetésére.

[10] Az ítélet indokolásában megállapította, hogy a felperesnek kellett bizonyítania az alperes szerződésszegést eredményező jogellenes károkozó magatartását, a bekövetkezett kárt és a kettő közötti okozati összefüggést, azaz azt, hogy az alperes könyvelői magatartása jogsértő volt, amikor könyvviteli szolgáltatás keretében nem adott be hibátlan, a valóságnak megfelelő tartalmú áfa bevallásokat és az adóbírságban és késedelmi pótlékban megjelenő kár ezzel ok-okozati összefüggésben áll. Az alperesnek a kárfelelősség alóli kimentés körében azt kellett bizonyítania, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben elvárható, azaz a felperes utasítására nyújtotta be a 0-ás adóbevallást.

[11] Megállapította, hogy a felek között megbízással vegyes vállalkozási szerződés jött létre ([40] bekezdés); a könyvviteli szolgáltatás alapvetően megbízási jellegű, de vállalkozási szerződésre jellemző elemekkel átszőtt, ugyanakkor az erős bizalmi jelleg miatt is töretlen bírói gyakorlat azt megbízási szerződésnek minősíti ([48] bekezdés). Az 1959. évi Ptk. 476. §-a csak a megbízó célszerűtlen, szakszerűtlen utasítása esetén követendő eljárást szabályozza, de nem tér ki arra, ha a megbízó jogszabálysértő utasítást ad. Az előbbi megengedett, a megbízottat azonban figyelemfelhívási kötelezettség terheli, amennyiben annak eleget tesz, teljesítése szerződésszerűnek minősül. Jogszabálysértő magatartásra a törvény nem ad felhatalmazást, az ilyen utasítást a megbízott nem hajthatja végre, ha a megbízó ragaszkodik ezen utasításhoz, a megbízottnak a megbízási szerződés felmondására van lehetősége az 1959. évi Ptk. 483. § (2) bekezdése alapján.

[12] Az alperes a perben nem tudta kétséget kizáró módon bizonyítani a felperes képviselőjének jogszabálysértő utasítását: azt nem dokumentálták, és a meghallgatott tanúk sem tudták igazolni. A bizonyítatlanság az alperes terhére esik; azonban a jogszabálysértő utasítást a kifejtettek szerint az adóügyi, illetve könyvelési szempontból szakértelemmel rendelkező alperesnek meg kellett volna tagadnia, ezért e hivatkozás bizonyítottsága sem eredményezné a mentesülését.

[13] A részletesen idézett tanúvallomások alapján bizonyítottnak ítélte, hogy az alperes a felperes áfa bevallásait nem a valós adatokkal nyújtotta be, az alperes nem tájékoztatta a felperest az adóellenőrzés tényéről. Ez utóbbi az alperes károkozó magatartásának a része, mivel az adóellenőrzés során az adóhatóság felhívására sem kerültek benyújtásra a levonásba helyezett beszerzést terhelő levonható áfa összegét alátámasztó bizonylatok, ami az adókülönbözet összegét növelte. Az alperes által hivatkozott 2021. április 29-i Messenger-üzenet a felperes törölt adószámára és annak visszaállítására vonatkozott. Az alperes az adóhatóság adatszolgáltatása szerint állandó meghatalmazással rendelkezett, amely kiterjedt valamennyi adóügy intézésére. Az ellenőrzési jegyzőkönyv bizonyítja az adóhatósággal való együttműködés és az iratok rendelkezésre bocsátásának hiányát, továbbá az adóügyi határozatokkal együtt a feltárt adókülönbözet és adóhiány, továbbá a kiszabott adóbírság és felszámított késedelmi kamat összegét és azt is, hogy az alperes nem a valós adattartalommal adta be a felperes áfa bevallásait és a felperes képviseletében nem működött közre az adóhatósággal az ellenőrzés során. Nem találta bizonyítottnak, hogy a felperes akadályozta volna az ellenőrzésben való közreműködést. Mindezzel az alperes jogellenes károkozó magatartását, valamint a felperesnek okozott kár összegét is bizonyítottnak tekintette.

[14] Rögzítette: az alperes állandó meghatalmazással rendelkezett a felperes képviseletére és a felperes cégkapuját is kezelte. Az adóellenőrzés megindításáról szóló értesítést és a megbízólevelet az alperes nem töltötte le, ahogy a bizonyítékok átadására felhívó végzést, továbbá az ellenőrzésről készült jegyzőkönyvet sem, amiből következik, hogy arról nem is adhatott információt a felperesnek. Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Air.) 124. § (3) bekezdése szerint pedig a felperes a fellebbezésben már nem csatolhatott olyan új bizonyítékot, amely az ellenőrzés során rendelkezésére állt, így a beszerzést terhelő levonható általános forgalmi adót alátámasztó bizonylatok csatolására sem volt jogi lehetőség, ezért a felperes nem sértette meg a kárenyhítési kötelezettségét a fellebbezés mellőzésével. A második fizetési könnyítés engedélyezésének feltételeit teljesítette, ami az adóbírság és késedelmi pótlék fizetési kötelezettség részbeni elengedését eredményezte. A felperes egyidejűleg próbálkozott ismételt ellenőrzés iránti kérelemmel is, amelyet az adóhatóság elutasított.

[15] Mindezekre figyelemmel kötelezte az alperest a kár megtérítésére. A felperes a késedelmi pótlék és adóbírság tartozásának 2024. augusztus 23. napjával teljes egészében eleget tett; az alperest az ezt követő naptól kötelezte a 1959. évi Ptk. 301. § (1) és (2) bekezdése szerint késedelmi kamat megfizetésére is.

[16] Megállapította, hogy a felperes az eredetileg érvényesített követelésre figyelemmel 30%-ban lett pernyertes. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 83. § (2) bekezdés alkalmazásával döntött a perköltségről. A személyes költségfeljegyzési jog folytán le nem rótt 750 000 forint ellentmondással felmerült illeték megfizetésére a Pp. 86. § (2) bekezdése értelmében az alperest kötelezte.

[17] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kötelezés összegét 3 715 500 forintra és annak 2024. augusztus 24. napjától járó késedelmi kamatára; másodlagosan 4 249 039 forintra és ennek 2024. augusztus 24. napjától járó késedelmi kamatára leszállítani. Harmadlagosan kérte az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 380. § c) pontja alapján hatályon kívül helyezni és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítani. Kérte továbbá, hogy az ítéltábla a leszállított összeg megfizetésére részére 12 havi részletfizetést engedélyezzen és kötelezze a felperest másodfokú perköltsége megfizetésére.

[18] Vitatta a bekövetkezett kár összegét, mivel a felperes utolsó tárgyaláson előadott végső keresetében követelt összeg magasabb az általa megfizetettnél az adóhatóság

43. sorszám alatti tájékoztatása és a csatolt adószámlakivonatok szerint: a felperes ugyan bírság, mulasztási bírság, önellenőrzési pótlék címén 7 965 390 forintot fizetett meg, de egyrészt 146 845 forint túlfizetés mutatkozik, másrészt 387 545 forintot az adóhatóság más adónemekre vezetett át. A figyelembe vehető kár összege így 8 498 077 forint.

[19] Elsődleges fellebbezési kérelmével összefüggésben állította, hogy a késedelmi pótlék megfizetésének kötelezettsége az adó késedelmes megfizetéséhez kapcsolódik, az a meg nem fizetett adó használatáért jár. Az adót a felperesnek kell megfizetnie, ebből következően sem az adó, sem a késedelmi pótlék megfizetése nem terhelheti az alperest.

[20] A károkozó magatartást részben elismerte, de kérte figyelembe venni a felperes közrehatását is a kár bekövetkezésében. Érvelése szerint a felperes felróható magatartására az elsőfokú eljárásban is hivatkozott, azt bizonyította is. Kiemelte, hogy a felperes ügyvezetője az adóhatóság idézésének az ellenőrzési eljárás során nem tett eleget, ami közrehatott az adóbírság és járuléka kiszabásában, amelyet az elsőfokú ítélet által felhívott adóhatósági határozat bizonyít. Ha a felperes együttműködik az adóhatósággal, a bírság nagyobb mértékű mérséklésére lett volna reális esély. A személyes megjelenésre szóló idézést az Air. 79. § szerint a felperesi ügyvezetőnek kézbesítették. Az ellenőrzésről szóló jegyzőkönyvet és határozatot a felperes cégkapujára is kihelyezte az adóhatóság, azt a felperes nem vette át. Nem életszerű, hogy ezeket a felperes ügyvezetője nem észlelte; nem minősülhet a tőle elvárható magatartás tanúsításának, ha a cégkaput nem tudja kezelni. Az adóhatóságtól érkezett küldemény tárgya ugyanakkor annak letöltése nélkül is kiderül. A felperesi ügyvezető előadásának ellentmondásosságát, bizonyíthatatlanságát az elsőfokú bíróság szintén nem értékelte. A csatolt Messenger-üzenetek és a készpénzfelvétel is ellentmond annak, hogy a felperesi ügyvezető nem tudott arról, hogy nem fizetnek általános forgalmi adót; utalt arra is, hogy a bankszámlakivonatokat mindig felbontva kapta meg. Ellentétben áll az általában elvárható magatartás követelményével, ha a felperesi ügyvezető – ahogyan állította – csak átfutotta azokat.

[21] 'tanúl neve' nem volt érdektelen tanú, az adóhatóság tájékoztatása alapján életszerűtlen, hogy a felperesi ügyvezető és az új könyvelő nem látták a cégkapura érkezett iratokat; nem bizonyított, hogy ő azokat letörölte. A felperesi cégkaput nem használta, de ahhoz az ügyvezető bármikor hozzáfért. Tanúvallomások cáfolják a felperes azon kereseti állítását, hogy csak a fellebbezési határidő letelte után szereztek tudomást az adóhatósági határozatról. A fellebbezési eljárás során elő lehetett volna adni azon tényeket, amelyek megalapozhatták volna a bírság és pótlék mérséklését. A felperestől elvárható volt, hogy a fellebbezést előterjessze. Hivatkozott arra is, hogy a jogkövetési vizsgálat alatt lehetőség lett volna önellenőrzésre; ez esetben csupán önellenőrzési pótlék merült volna fel kárként. A felperesi ügyvezető elismerte: tudott arról, hogy ellenőrzés folyik a cég ellen; a jogkövetési vizsgálattal összefüggésben már 2020 őszén fel kellett ismernie, hogy az áfa fizetési kötelezettségének teljeskörűen nem tett eleget. A felperesi ügyvezetőt tájékoztatta a vizsgálat megindításáról és jelezte, hogy önellenőrzés szükséges, amit az ügyvezető nem cáfolt. Az elsőfokú bíróság tévesen értékelte akként a tanúvallomásokat, hogy azok igazolták, miszerint az adóellenőrzésről nem tájékoztatta a felperest. A fizetendő adó a levonható áfa összegét igazoló okiratok benyújtása esetén is pozitív lett volna, márpedig a felperesnek az adó megfizetésére nem volt fedezete. Mindezeket az elsőfokú bíróság a kármegosztásnál nem vette figyelembe. Az, hogy a felperes a jogkövetési vizsgálatról nem tett említést, éppen azt az alperesi állítást támasztja alá, hogy javasolta az önellenőrzést, de a felperes ezt nem engedte. A jogkövetési vizsgálat ténye kiderül az adóhatósági határozatból, azt az elsőfokú bíróságnak a Pp. 266. § (2) bekezdése szerint figyelembe kellett volna vennie. Nem kell megtéríteni a kár azon részét, amely abból származott, hogy a felperes maga sem úgy járt el, ahogyan az általában elvárható; a felperes közrehatásának arányát 50 %-ra tette.

[22] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. Érvélése szerint az alperes a felperesi közrehatásra vonatkozó hivatkozását már az elsőfokú eljárásban is többször részletesen előadta, azt az elsőfokú bíróság mérlegelte; a fellebbezés új tény, körülményt nem tartalmaz; ugyanakkor egyes hivatkozásai iratellenesek és valótlanok. Megalapozatlanul hivatkozik a felperes kárenyhítési kötelezettségére, mivel a felperes éppen az ilyen irányú ismeretek hiányában bízott meg a könyvelési feladatokra szakembert; hangsúlyozta, hogy az alperes eltitkolta a felperesi ügyvezető elől az adóhatósági ellenőrzésről szóló iratokat.

[23] Az alperes a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében fenntartotta a fellebbezését annak ismételt hangsúlyozása mellett, hogy a felperes nem az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsította.

[24] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és azt részben megalapozottnak találta.

[25] Az alperes ugyan harmadlagos fellebbezési kérelemként jelölte meg az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasításra irányuló kérelmet, azonban mivel a Pp. 383. § (1) bekezdése szerint az ítélet érdemi felülbírálatára csak akkor kerülhet sor, ha annak hatályon kívül helyezése nem szükséges, az ítéltáblának elsőként ezen fellebbezési kérelem megalapozottságáról kellett döntenie. Az alperes által felhívott Pp. 380. § c) pont továbbá olyan abszolút hatályon kívül helyezési ok, amelynek fennállása esetén a másodfokú bíróság a felek indítványának hiányában is az ítélet hatályon kívül helyezéséről köteles rendelkezni. Az alperes ezen fellebbezési kérelmének indokát azonban nem adta. A Pp. 380. § c) pontja alapján az ítéletnek olyan formai hiányosságára tekintettel indokolt annak hatályon kívül helyezése, amely annak az érdemi felülbírálatra alkalmatlanságát eredményezi, amely akkor fordulhat elő, ha az ítélet egyáltalán nem tartalmazza a rendelkező részt vagy az indokolást, és nem állnak fenn az ítélet kiegészítésének feltételei sem. Az elsőfokú ítélet ugyanakkor ilyen hiányosságban nem szenved; az alperes harmadlagos fellebbezési kérelme nem megalapozott.

[26] Az ítéltábla ugyan észlelt az elsőfokú eljárásban az alaki pervezetés körében eljárási szabálysértéseket, azonban mivel azok a később kifejtettek szerint az ügy érdemi elbírálására nem hatottak ki, illetve a másodfokú eljárásban orvosolhatóak voltak, mellőzte a Pp. 370. § (3) bekezdése szerinti eljárást és érdemben bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét.

[27] Az alperes a fellebbezésében hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság által terhére megállapított marasztalás összege téves, magasabb a felperes által ténylegesen megfizetettnél. Ezen hivatkozása azonban az alábbiak szerint érdemben nem volt vizsgálható.

[28] A felperes 2024. szeptember 24. napján megtartott tárgyaláson keresetét 8 498 077 forint tőkeösszegre leszállította az adóhatóság 37. sorszám alatti nyilatkozatára tekintettel (42. sorszám alatti jegyzőkönyv 2. oldal). Ezt követően a bíróság ismételten megkereste az adóhatóságot, amelynek válaszát követően a felperes a 2025. január 21. napján megtartott tárgyaláson a keresetét előadása szerint leszállította, de a fentiekre tekintettel ténylegesen felemelte 9 032 467 forint tőkeösszegre; a keresetváltoztatás vonatkozásában az elsőfokú bíróság a Pp. 217-219. § rendelkezéseit nem alkalmazta. Az alperes jogi képviselője ugyanakkor ezt nem kifogásolta, a megváltoztatott keresetre érdemi ellenkérelmet előterjesztve annak elutasítását kizárólag a jogalap hiányában kérte, és akként nyilatkozott, hogy a megváltoztatott kereset összecszerűséget nem vitatja. A tárgyalási jegyzőkönyvből az is megállapítható, hogy az összecszerűségre vonatkozó ezen nyilatkozatát az adóhatóság újabb beadványának ismeretében, annak tanulmányozását követően tette. A Pp. 7. § (1) bekezdés 4. pontjának b) alpontja szerint ellenkérelem-változtatásnak minősül, ha a fél a jogállítást, kérelmet részben vagy egészben elismerő, illetve azokat nem vitató nyilatkozatát visszavonja, ideértve azt is, ha a nem vitatottnak, illetve nem ellenzettnek tekintendő

jogállítást vagy kérelmet utóbb vitatja. A Pp. 373. § (1) bekezdése szerint a másodfokú eljárásban az ellenkérelem megváltoztatásának nincs helye, az alperes maga sem hivatkozott az ezt megalapozó körülményekre, így az ítéltábla az ellenkérelem-változtatást elutasította.

[29] Az ítéltábla az alperes késedelmi pótlékkal összefüggő fellebbezési érvelését sem találta megalapozottnak.

[30] Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.) 206. § (1) bekezdése szerint az adó késedelmes megfizetése esetén kötelezően kiszabandó késedelmi pótlék a fellebbezésben foglaltakkal szemben nem kizárólag az államnak járó pénzösszeg használatáért fizetendő, hanem – a törvényjavaslathoz fűzött miniszteri indokolás szerint is – szankciós jellegű, azt az adózó a nem határidőben történő teljesítés következtében köteles megfizetni. A szankciós jelleget igazolja, hogy a késedelmi pótlék Art. 209. § (1) bekezdésében meghatározott mértéke meghaladja a késedelmes teljesítés esetére általában a pénz használata után megfizetendő késedelmi kamatnak a Ptk. 6:48. §-ában meghatározott mértékét. Az alperes fellebbezésében a károkozó magatartást részben elismerte, márpedig ezen károkozó magatartás hiányában az adóbírság mellett a késedelmi pótlék kiszabására sem került volna sor. Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor a késedelmi pótlék összegét kárként minősítette [hasonló döntést tartalmaz a Legfelsőbb Bíróság Gfv.XI.30.159/2006 szám alatti (közzétéve: BH2006.11.508.). és Pfv.XI.20.168/2005. szám alatti (közzétéve BH+2005.8.372.) döntése is].

[31] Az alperes az elsőfokú eljárásban a kereset teljes elutasítását kérte, részben arra hivatkozva, hogy a felperesi ügyvezető utasítására nyújtotta be az áfa bevallásokat 0-s adattartalommal; a felperes jelzése ellenére az önrevízió elvégzését elmulasztotta; a felperest ért kár így saját mulasztására vezethető vissza. Már az érdemi ellenkérelmében is hivatkozott arra, hogy az Art. alapján az adózó felelős a cég adóügyeiért; a tárhelyen elhelyezett iratokat az ügyfél is látja; a felperes továbbá tudott arról, hogy adófizetési kötelezettsége áll fenn, amelynek nem tett eleget. Hivatkozását a 2023. szeptember 5. napján megtartott tárgyaláson azzal egészítette ki, hogy a felperes a bankszámlakivonatokat alapján is tudott arról, hogy nem fizet általános forgalmi adót (6. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal), a felperesi ügyvezető hozzáfért a könyvelési anyaghoz, illetve az adóhatóság által az ügyfélkapura küldött iratokhoz (15. sorszám alatti jegyzőkönyv 2. oldal). Az alperes ezen hivatkozásai túlmutatnak a kereset jogalapja körében vizsgálendő törvényi tényállási elemek fennálltának vitatásán; az érvényesített jog érvényesíthetőségét kizáró, megszüntető vagy gátló anyagi jogi rendelkezésre történő hivatkozást, azaz a Pp. 7. § (1) bekezdés 1. pontja szerint anyagi jogi kifogást tartalmaznak. Az alperes ugyan konkrét jogszabályhelyet ezen anyagi jogi kifogással összefüggésben nem jelölt meg, azonban a Pp. 199. § (2) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint az érdemi ellenkérelemben az anyagi jogi kifogás jogalapját kell megjelölni, amely a kereset jogalapjához hasonlóan nem csupán a konkrét jogszabályhely felhívásával, hanem a jog alapjául szolgáló azon jogszabályi rendelkezési tartalomnak az egyértelműen azonosítható megnevezésével is megtörténhet, ami az érvényesített alanyi jogot adja. Az alperes ellenkérelmében a felek által sem vitatottan a felperes felróható magatartására hivatkozott több tényállításra alapozottan; a felperes perfelvételi nyilatkozatában kifejezetten felhívta az 1959. évi Ptk. 340. §-ának rendelkezéseit, fellebbezési ellenkérelmében maga is kiemelte, hogy a felperesi közrehatás az alperes ellenkérelme alapján az elsőfokú eljárásnak is tárgya volt. Az elsőfokú eljárásban ugyan az alperes a felróható károsulti közrehatásra is hivatkozva a kereset elutasítását kérte. Annak nem volt eljárásjogi akadálya, hogy az elsőfokú eljárásban az ezen anyagi jogi kifogásban hivatkozottak alapján, azt az alátámasztó tényállításokra és bizonyítékokra a fellebbezésben a kármegosztás alapjaként hivatkozzon.

[32] A felek között nem vitatottan megbízási szerződés jött létre (az elsőfokú ítélet [40] bekezdésének első mondata ugyan megbízással vegyes vállalkozási szerződést említ,

azonban az indokolás további részeiben, így a [45] és [48] bekezdésében is megbízási szerződésnek minősítette a felek közötti jogviszonyt, amely mindkét fél anyagi jogértelmezésével egybeesik, ekként az ítéltábla a [40] bekezdés első mondatát mellőzte), annak alapján az alperest a gondos eljárás kötelezettsége terhelte. Azt a fellebbezésben már az alperes sem tette vitássá, hogy ezen szerződéses kötelezettségét megszegte, amellyel okozati összefüggésben a felperest kár érte; csupán a kár összegét vitatta, továbbá a felperes felróható magatartására mint kármegosztást indokoló körülményre hivatkozott. Az 1959. évi Ptk. 318. § (1) bekezdése szerint a szerződésszegéssel okozott kárt a károkozó köteles megtéríteni azzal, hogy a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján nem köteles a kár azon részének megtérítésre, amely abból származott, hogy a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében nem az adott helyzetben általában elvárható magatartást tanúsította.

[33] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok Pp. 279. § (1) bekezdésén alapuló mérlegelését követően arra a megállapítása jutott, hogy a felperes felróható magatartását az alperes a perben nem bizonyította; az ítéltábla ugyanakkor az elsőfokú bíróság által kifejtetteket ezzel összefüggésben nem osztotta maradéktalanul. A perbelihez hasonló, tehát olyan jogviszonyokban, amelyben a megbízási szerződés valamely speciális tevékenység ellátásához szakértelmét kínáló féllel jön létre, a megbízó minden esetben laikusnak minősül (Kúria Pfv.V.21.168/2016/7.); azonban a felperes fellebbezési ellenkérelmében hivatkozottakkal szemben önmagában ebből nem következik, hogy a megbízott által a szerződés megszegésével okozott kár megtérítése iránti követelésnél ne merülhetne fel a megbízó felróható károsulti közrehatásának és arra tekintettel a kármegosztás alkalmazásának kérdése (Kúria Gfv.III.30.326/2024/8.); a felperes ilyen szerződés esetében is köteles az adott helyzetben általában elvárható gondosság tanúsítására.

[34] A megbízási szerződésben ugyan az alperes a könyvelési feladatok elvégzése körében köteles volt az adóbevallások elkészítésére és benyújtására, továbbá feladatát képezte az adó befizetéséhez szükséges átutalások elvégzése is; azonban mint professzionális gazdálkodó szervezet a felperes tisztában volt azzal (ezt ügyvezetője személyes előadásként is megerősítette), hogy általános forgalmi adó fizetési kötelezettség terheli; valamint ügyvezetője maga vette kézhez havonta a bankszámlaforgalomról a pénzügyi intézet által készített kivonatot, amelynek pusztán ellenőrzésével is felismerhette, hogy adófizetési kötelezettségének nem tesz eleget. A felperesi ügyvezetőtől elvárt gondosság körébe tartozik a bankszámlakivonat áttanulmányozása; ezért az ítéltábla nem tudta elfogadni azon védekezését, hogy azt csupán átfutotta, ezért nem szerzett tudomást az adófizetés elmaradásáról (6. jegyzőkönyv 5. oldal). Az ítéltábla ezzel összefüggésben értékelte azt is, hogy a felperes esetében huzamosabb időn keresztül – mintegy másfél évig – nem történt áfa befizetés, amelyet a felperesi ügyvezetőnek ezen időtávban az elvárt gondosság tanúsítása esetén önmagában a bankszámlakivonatok alapján is fel kellett volna ismernie. Amennyiben a felperes ezen hibát észleli, úgy annak korrigálása még az adóhatósági ellenőrzést megelőzően megtörténhetett volna, amely esetben a felperes csupán önellenőrzési pótlék megfizetésére köteles.

[35] Az alperes az elsőfokú eljárásban is hivatkozott arra, hogy az adóhatósági iratokat a hatóság a felperes cégkapujára is elhelyezte, így az ellenőrzésről tudomással bírt; míg a felperes állította, hogy az adóhatósági eljárásról nem tudott, mert az érkezett küldeményeket az alperes letörölte. Az adóhatóság a keresetlevélhez csatolt 6452544249 számú határozatban maga is rögzítette, hogy az adóellenőrzés megállapításait tartalmazó jegyzőkönyvet az adózó cégkapuján is elhelyezte, egyidejűleg felhívta az adózót a rendelkezésre álló bizonyítékok csatolására, amelynek nem tett eleget. A felperes a perben nem bizonyította, hogy az alperes a hatóság által a felperes cégkapujára megküldött iratokat

letörölte volna, ezzel ellentétben az adóhatóság 31/2. sorszám alatt elfekvő tájékoztatása szerint az adóhatóságnál elektronikusan rendelkezésre álló dokumentumok az adózó meghatalmazottja által nem törölhetőek; és az elektronikus formában generált dokumentumok időkorlát nélkül lekérdezhetőek. A felperes az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény alapján 2018. január 1. napjától köteles volt az adóhatósággal az elektronikus kapcsolattartásra, a professzionális gazdálkodó szervezettől elvárható volt a cégkapura érkező küldemények figyelemmel kísérése, megnyitása abban az esetben is, ha az adóhatósági eljárásban meghatalmazottal rendelkezett. Ennek elmulasztása esetén felróható magatartása nem menthető ki azzal, hogy ügyvezetője a cégkaput nem tudta kezelni. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok mérlegelésével arra a következtetésre jutott, hogy az alperes az adóellenőrzésről nem tájékoztatta a felperest; amely károkozó magatartásának része. Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az alperes a megbízási szerződés alapján köteles lett volna a felperest tájékoztatni az adóellenőrzés megindításáról, függetlenül attól, hogy az arra vonatkozó iratokat az adóhatóság a felperes cégkapuján is elhelyezte; az alperes ennek tényét a perben nem bizonyította. Azonban az alperes kártérítési felelősségének fennállása mellett értékelni szükséges, hogy az általában elvárható gondosság tanúsítása mellett az eljárás megindítását a felperes is észlelhette volna; és ez esetben a szükséges együttműködést tanúsíthatta, az adóhiány csökkentéséhez, a bírság mérsékléséhez szükséges intézkedéseket megtehetette volna.

[36] Az ítéltábla ugyanakkor egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a fellebbezés benyújtásának elmaradása nem róható a felperes terhére; ezzel összefüggésben az elsőfokú ítéletben kifejtett indokokat is osztotta annak kiemelése mellett, hogy az utólag nem is rekonstruálható, hogy a fellebbezés milyen eredményre vezetett volna.

[37] Az alperes a fellebbezésben arra is hivatkozott, hogy az adóellenőrzési eljárást megelőző jogkövetési vizsgálat alatt a felperesnek lehetősége lett volna önellenőrzés benyújtására, amely esetben kárként kizárólag az önellenőrzési pótlék merül fel. Az alperes ugyanakkor az elsőfokú eljárás során a jogkövetési vizsgálatra vonatkozóan tényállítást nem tett, jogi érvelést sem terjesztett elő; ezen fellebbezési hivatkozása a Pp. 373. § (1) bekezdésébe ütközik, ezért azt a másodfokú eljárásban nem lehetett figyelembe venni. Hasonlóképpen csupán a fellebbezésben hivatkozott az alperes arra, hogy az adóellenőrzési eljárás során a felperesi ügyvezető a hatóság idézése ellenére nem jelent meg, nem működött együtt az adóhatósággal, ezen hivatkozása szintén a Pp. 373. § (1) bekezdésébe ütközött. Az alperes érvelésével szemben ezen tények nem minősülnek a Pp. 266. § (2) bekezdése szerinti hivatalból, a felek hivatkozása nélkül is figyelembe veendőnek. A Pp. 2. § (1) bekezdésében írt rendelkezési elvből következően az alperes maga jogosult megválasztani, hogy mennyiben és miként kíván védekezni a keresettel szemben, így maga jogosult eldönteni, hogy az érdemi védekezés részeként előadott anyagi jogi kifogását mely tényekre kívánja alapítani; ennek megjelölése a Pp. 199. § (2) bekezdés b) pontjának bc) alpontja szerint az érdemi ellenkérelem kötelező tartalma. A bíróság az alperes érdemi ellenkérelméhez is kötött a Pp. 2. § (2) bekezdése és 342. § (1) bekezdése szerint; a túlterjeszkedés tilalmába ütközik, ha olyan körülményre hivatkozva utasítja el részben vagy teljesen a keresetet, amelyre az alperes ellenkérelme nem terjedt ki. A bíróságnak nem feladata továbbá az anyagi pervezetés keretei között sem mint bizonyítás nélkül figyelembe veendő tényről tájékoztatni a feleket az olyan, az alperes által nem hivatkozott körülményről, amely alkalmas lehet a kereset akár részbeni megalapozatlanságának megállapítására. Ezért függetlenül attól, hogy ezen fellebbezésben hivatkozott körülmények a csatolt adóhatósági határozatban szerepelnek-e, mivel az alperes a károsulti közrehatással összefüggésben ezekre nem hivatkozott, ezeket az elsőfokú bíróság nem vizsgálhatta; a másodfokú eljárásban pedig azok értékelését a Pp. 373. § (1) bekezdése zárja ki.

[38] Az ítéltábla tehát az alperes kontraktuális felelősségének fennállása mellett egyúttal a felperes felróható károsulti közrehatásának fennállását is megállapította, így az 1959. évi Ptk. 340. § (1) bekezdésének alkalmazásával meg kellett határozni a kármegosztás arányát. Ezzel összefüggésben figyelemmel volt arra, hogy az 1959. évi Ptk. 474. § (1) bekezdéséből következően az alperes a megbízási szerződés alapján a felperes érdekében történő tevékenység kifejtésére volt köteles; amely jogviszonyban az alperes minősült professzionális félnek. Figyelemmel volt arra is, hogy a megbízási jogviszony lényeges tartalmi eleme a megbízó és megbízott közötti bizalmi viszony; az alperes nem csupán hibás bevallásokat nyújtott be, de a 2020. évre egyáltalán nem adott be áfa bevallást a felperes nevében. Figyelembe vette továbbá, hogy a felperes a kár bekövetkezését teljesen akkor sem kerülhette volna el, ha az ítéltábla által értékelt körben elvárható gondossággal jár el, önellenőrzési pótlék megtérítésére ez esetben is köteles lett volna. Mindezeket mérlegelve a kármegosztás arányát a fellebbezésben foglaltaktól eltérően az alperesre terheőbb 70-30 %-ban határozta meg; az alperes kötelezését erre tekintettel 6 322 730 forintba szállította le.

[39] Az alperes fellebbezésében kérte a marasztalásra részletfizetés engedélyezését, a fellebbezésben előterjesztett ezen kérelme az elsőfokú bíróság által megállapított teljesítési határidőt érintő fellebbezésnek minősül akként, hogy az elsőfokú bíróság által meghatározott 15 napos teljesítési határidő megváltoztatásával a kötelezettségnek 12 havi részletben történő teljesítésének elrendelésére irányul. A Pp. 344. § (2) bekezdésére tekintettel a bíróságnak a részletfizetés engedélyezéséről a felek méltányos érdekeire és a kötelezettség természetére figyelemmel kell határozni; az alperes ugyanakkor a fellebbezésében a Pp. 371. § (1) bekezdés b) és d) pontjaiban írtak ellenére a teljesítési határidő megváltoztatásának indokát; továbbá az ezzel összefüggő jogszabálysértést sem adta elő. A Pp. 370. § (1) bekezdéséből következően az ítéltábla a fellebbezésben hivatkozott indokokhoz is kötött; az alperes ugyanakkor a figyelembe venni kért körülményeire vonatkozóan egyáltalán nem nyilatkozott (fellebbezési hivatkozás hiányában a költségkedvezmény engedélyezése körében előadott jövedelmi és vagyoni viszonyai sem voltak vizsgálhatóak); így az elsőfokú ítéletben meghatározott teljesítési határidő megváltoztatásának nem volt indoka; ezért az ítéltábla az ítéletet ebben a részében helybenhagyta.

[40] Az ítéltábla döntésére tekintettel módosult a pernyertesség-pervesztesség aránya is; a felperes az eredetileg előterjesztett 30 443 438 forint követelés 20,7 %-ában lett pernyertes. A felperes keresetlevelében az alperessel szemben a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi munkadíjról szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: „rég. Ükr.”) 3. § (2) bekezdés b) pontja szerint számított fel ügyvédi munkadíjat, a teljes érvényesített követelés után az ügyvédi munkadíj összege ekként 1 113 303 forint, amelynek 20,7 %-ára tarthat igénye, amely 230 454 forint; emellett a felperest megilleti a megfizetett 1 500 000 forint kereseti illeték pernyertességével arányos része, azaz 310 500 forint. Az alperes perköltségként a „rég. Ükr.” 3. § (2) bekezdés b) pontja szerinti ügyvédi munkadíjat érvényesített, amelynek összege a 79,3 %-os pernyertességével arányosan 882 849 forint; az ítéltábla a felperest terhelő perköltség fizetési kötelezettséget a kettő különbözeteként adódó 341 895 forintba felemelte.

[41] Az alperes fellebbezése részben vezetett eredményre, a fellebbezéssel vitatott érték 5 316 967 forint volt, a másodfokú eljárásban pernyertességének aránya ekként 51%. Az alperest illető költségfeljegyzési jogra tekintettel előzetesen meg nem fizetett 425 357 forint fellebbezési illetékből a Pp. 83. § (2) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján a felperes 216 932 forintot, az alperes 208 425 forintot köteles megtéríteni az államnak.

[42] Az alperes a másodfokú eljárásra vonatkozóan perköltségként ügyvédi munkadíjat számított fel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII.9.) IM rendelet (a továbbiakban: „új Ükr.”) 3. § (1) bekezdés a)

pontja alapján, amelynek összege a fellebbezéssel vitatott értékre tekintettel 265 848 forint. A felperes ügyvédi munkadíját ugyan a „régí Ükr.” 3. § (2)-(5) bekezdésére hivatkozva számította fel [a 2. § (1)-(5) bekezdése nyilvánvaló elírás]; az ítéltábla azt tartalma szerint a fellebbezés benyújtásakor hatályos „új Ükr.” szerinti felszámításnak tekintette, azzal, hogy annak mértéke tekintetében a Pp. 341. § (1) bekezdése szerint a „régí Ükr.” 3. § (2) és (5) bekezdésénél magasabb összeg nem volt megítélhető; a felperest illető ügyvédi munkadíj összege ekként 132 924 forint. Az alperest pernyertességével arányosan 135 582 forint; a felperest pernyertességével arányosan 65 133 forint illeti meg. Az ítéltábla ezek összeszámításával a felperest kötelezte 70 449 forint másodfokú perköltség megfizetésére.

Debrecen, 2025. június 19.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró